

IMIDJ PSIXOLOGIYASI FANINING PREDMETI VA OBYEKTI

Yormatova Umida Anvar qizi

Ustoz

umidaanvarovna91@gmail.com

Sobitova Dilorom

Raxmonberdiyeva Dildora

104-guruh Yangi asr universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada imidj psixologiyasi fanining predmeti va obyektini ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Imidj tushunchasining psixologik mohiyati, shaxs va tashkilot imidjining shakllanish mexanizmlari hamda unga ta'sir etuvchi asosiy psixologik omillar yoritib berilgan. Shuningdek, imidj psixologiyasining ijtimoiy va kasbiy faoliyatdagi o'rni, uning nazariy va amaliy ahamiyati ochib beriladi. Maqola imidj psixologiyasining mustaqil fan sifatida shakllanishi va rivojlanishida predmet va obyektning to'g'ri belgilanishi muhimligini asoslab beradi.

Kalit so'zlar: Imidj, imidj psixologiyasi, fan predmeti, fan obyektini, shaxs imidji, ijtimoiy idrok, psixologik obraz, kasbiy imidj, kommunikatsiya, ijtimoiy baholash.

Zamonaviy jamiyatda shaxs, kasb va tashkilotlarning ijtimoiy qabul qilinishi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu jarayonda imidj psixologiyasi mustaqil ilmiy yo'nalish sifatida shakllanib, shaxsning ijtimoiy muhitda qanday idrok etilishi, baholanishi va qabul qilinishini o'rganadi. Imidj psixologiyasi fanining predmeti va obyektini aniqlash ushbu sohaning ilmiy asoslarini chuqur anglash va amaliyotda samarali qo'llash imkonini beradi.

Imidj psixologiyasi tushunchasi.

Imidj psixologiyasi — shaxs, ijtimoiy guruh yoki tashkilotning ongli va ongsiz ravishda shakllanadigan psixologik obrazini o'rganuvchi fan hisoblanadi. Ushbu fan shaxsning tashqi ko'rinishi, xulq-atvori, muloqot uslubi va ichki psixologik holatining jamiyat tomonidan qanday idrok etilishini tahlil qiladi. Imidj psixologiyasi ijtimoiy psixologiya, shaxs psixologiyasi, kommunikatsiya nazariyasi va madaniyatshunoslik bilan uzviy bog'liqdir.

Imidj psixologiyasi fanining obyektini.

Imidj psixologiyasi fanining obyektini — bu ijtimoiy muhitda idrok etiladigan shaxs, ijtimoiy guruh, kasbiy subyekt yoki tashkilot hisoblanadi. Obyekt sifatida pedagog, rahbar, shifokor, siyosatchi kabi kasbiy shaxslar, shuningdek, ta'lim muassasalari, tashkilotlar va ijtimoiy institutlar qaraladi. Fan obyektining asosiy xususiyati shundaki, u ijtimoiy baholash jarayonida doimiy ravishda o'zgarib boruvchi psixologik obrazga ega bo'ladi.

Imidj psixologiyasi fanining predmeti.

Imidj psixologiyasi fanining predmeti esa imidjning shakllanish, rivojlanish va o'zgarish qonuniyatlari, shuningdek, ushbu jarayonga ta'sir etuvchi psixologik omillarni o'rganishdan iborat. Predmet doirasida shaxsning ichki psixologik xususiyatlari, tashqi xulq-atvori, muloqot jarayonlari, emotsional holati va ijtimoiy stereotiplarning imidjga ta'siri tahlil qilinadi. Bundan tashqari, imidjni boshqarish, korreksiya qilish va rivojlantirish mexanizmlari ham fan predmetiga kiradi.

Imidj psixologiyasining ilmiy va amaliy ahamiyati.

Imidj psixologiyasi nafaqat nazariy, balki katta amaliy ahamiyatga ham ega. Ushbu fan yordamida shaxsning ijobiy imidjini shakllantirish, kasbiy muvaffaqiyatni oshirish va ijtimoiy munosabatlarda samarali muloqotni ta'minlash mumkin. Ta'lim, boshqaruv, tibbiyot, siyosat va xizmat ko'rsatish sohalarida imidj psixologiyasi bilimlaridan keng foydalaniladi. Fan predmeti va obyektni to'g'ri anglash ushbu bilimlarni maqsadga muvofiq qo'llash imkonini yaratadi.

Asosiy tushuncha	Mazmuni	Ilmiy tavsif / Ta'siri	Amaliy qo'llanilishi
Fan obyekti	Ijtimoiy muhitda idrok etiladigan shaxs, guruh yoki tashkilot	Shaxs va tashkilotlarning psixologik obrazini, ularning ijtimoiy qabul qilinishini o'rganadi	Pedagog, rahbar, shifokor, siyosatchi, ta'lim muassasalari va tashkilotlar
Fan predmeti	Imidjning shakllanish, rivojlanish va o'zgarish qonuniyatlari	Imidjga ta'sir etuvchi psixologik omillar: ichki xususiyatlar, muloqot uslubi, emotsional holat, stereotiplar	Shaxs va tashkilot imidjini boshqarish, korreksiya qilish va rivojlantirish
Shaxs imidji	Shaxsning ijtimoiy idrok qilinadigan psixologik obyekti	Ichki va tashqi xususiyatlar uyg'unligi orqali ijobiy qabul qilinish	Ta'lim, boshqaruv, xizmat ko'rsatish sohalarida ijobiy obraz yaratish
Kasbiy imidj	Kasbiy faoliyat jarayonida shakllanadigan imidj	Kasbiy malaka, motivatsiya va xulq-atvor bilan bog'liq	Pedagoglar, shifokorlar, rahbarlar va boshqa kasbiy subyektlar uchun ijtimoiy obro'ni oshirish
Ijtimoiy idrok	Jamiyat tomonidan shaxs va tashkilotning qabul qilinishi	Ijtimoiy stereotiplar va psixologik qonuniyatlar orqali imidjni shakllan	

Imidj psixologiyasi fanining obyekti va predmeti bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lib, shuningdek, fan tadqiqotining ilmiy yo'nalishini belgilashda asosiy ahamiyatga ega. Fan obyekti — ijtimoiy muhitda idrok etiladigan shaxs, ijtimoiy guruh yoki tashkilot bo'lib, uning psixologik obrazini shakllantirish va ijtimoiy qabul qilinishi o'rganiladi. Shu bilan

birga, fan predmeti esa obyektning psixologik xususiyatlarini, imidjning shakllanish, rivojlanish va o'zgarish mexanizmlarini o'rganishga qaratilgan. Ya'ni, obyekt "kim yoki nima" ekanligini belgilasa, predmet esa "qanday va nima orqali" o'rganilishini aniqlaydi.

Predmet doirasida imidjning shakllanishiga ta'sir etuvchi psixologik omillar markaziy o'rin tutadi. Ularga emotsional barqarorlik, muloqot madaniyati, empatiya, o'z-o'zini baholash va kasbiy motivatsiya kiradi. Emotsional barqarorlik shaxsning stress va murakkab vaziyatlarga chidamliligini, empatiya esa boshqalarning hissiyotlarini tushuna olish qobiliyatini bildiradi. Muloqot madaniyati pedagogning nutq va tinglash qobiliyatini, o'z-o'zini baholash esa shaxsning imkoniyatlarini real baholashini ta'minlaydi. Kasbiy motivatsiya esa shaxsning faoliyatga bo'lgan qiziqishi va mas'uliyatini oshiradi.

Shu tarzda, imidj psixologiyasi fani shaxs va tashkilotning ijtimoiy idrok qilinadigan psixologik obrazini o'rganish orqali ijtimoiy, kasbiy va kommunikativ muvaffaqiyatni ta'minlashga xizmat qiladi. Obyekt va predmetning to'g'ri belgilanishi fan bilimlarini nazariy va amaliy jihatdan samarali qo'llash imkonini yaratadi. Natijada, imidj psixologiyasi shaxsning ijtimoiy qabul qilinishi, kasbiy muvaffaqiyati va jamiyatdagi ijobiy obro'sini oshirishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Zamonaviy jamiyatda shaxs va tashkilotlarning ijtimoiy hayotdagi o'rni nafaqat ularning kasbiy faoliyati, balki jamiyat tomonidan qanday idrok etilishi bilan ham belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, imidj tushunchasi ijtimoiy munosabatlar tizimida muhim psixologik hodisa sifatida namoyon bo'lmoqda. Imidj insonning tashqi ko'rinishi, xulq-atvori, muloqot madaniyati hamda ichki psixologik xususiyatlari asosida shakllanib, ijtimoiy baholash jarayonida muhim rol o'ynaydi.

Imidj psixologiyasi aynan ushbu jarayonlarni ilmiy jihatdan o'rganadigan fan sohasi bo'lib, shaxs, ijtimoiy guruh va tashkilotlarning psixologik obrazini shakllantirish va boshqarish qonuniyatlarini tahlil qiladi. Ushbu fanning predmeti va obyektini aniqlash imidjning psixologik mohiyatini chuqur anglash, uning shakllanish mexanizmlarini ilmiy asosda o'rganish va amaliyotga samarali tatbiq etish imkonini beradi. Shu sababli, imidj psixologiyasi fanining predmeti va obyektini tadqiq etish bugungi kunda dolzarb ilmiy masalalardan biri hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, imidj psixologiyasi zamonaviy ijtimoiy munosabatlar tizimida muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega bo'lgan fan sohasi hisoblanadi. Ushbu fan shaxs, ijtimoiy guruh va tashkilotlarning ijtimoiy muhitda qanday idrok etilishi, baholanishi hamda qabul qilinishini psixologik jihatdan o'rganadi. Imidj psixologiyasi fanining obyekt sifatida ijtimoiy hayotda faol ishtirok etuvchi shaxslar va tashkilotlar qaralib, ularning psixologik obrazlari jamiyat ongida shakllanish jarayonida tahlil qilinadi.

Fan predmetini esa imidjning shakllanish, rivojlanish va o'zgarish qonuniyatlari, shuningdek, ushbu jarayonga ta'sir etuvchi psixologik omillar tashkil etadi. Jumladan, shaxsning ichki psixologik xususiyatlari, emotsional holati, muloqot madaniyati, ijtimoiy tajribasi va stereotiplar imidj shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Predmet doirasida imidjni boshqarish, korreksiya qilish va rivojlantirish mexanizmlarini o'rganish esa ushbu fan bilimlarining amaliy ahamiyatini yanada oshiradi.

Shu bilan birga, imidj psixologiyasi ta'lim, boshqaruv, tibbiyot, siyosat va xizmat ko'rsatish sohalarida shaxsning ijtimoiy va kasbiy muvaffaqiyatini ta'minlashda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi. Fan predmeti va obyektining aniq belgilanishi imidjga oid tadqiqotlarning tizimli olib borilishiga, nazariy xulosalarning amaliyotga samarali tatbiq etilishiga imkon yaratadi. Natijada, imidj psixologiyasi shaxsning ijtimoiy qabul qilinishi, ijobiy obro'-e'tiborini shakllantirish va jamiyatda barqaror ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. – Москва: Аспект Пресс, 2011.
2. Почепцов Г.Г. Имиджелогия. – Киев: Ваклер, 2000.
3. Шепель В.М. Имиджелогия: секреты личного обаяния. – Москва: Экономика, 2002.
4. Панасюк А.Ю. Имидж: определение, формирование, управление. – Москва: Омега-Л, 2008.
5. Солсо Р.Л. Когнитивная психология. – Санкт-Петербург: Питер, 2015.
6. Myers D.G. Social Psychology. – New York: McGraw-Hill, 2014.
7. Зимняя И.А. Педагогическая психология. – Москва: Логос, 2010.

